

پیش بینی آمادگی برای تغییر بر اساس باورهای اساسی و ویژگی‌های شخصیتی با میانجیگری خود تعیین‌گری

لیلا خلیل نژاد نرمیق: کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، واحد روده‌ن، دانشگاه آزاد اسلامی، روده‌ن، ایران (* نویسنده مسئول) Leilabarani2012@yahoo.com
① خدیجه ابوالمعالی: دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

باورهای اساسی،
ویژگی‌های شخصیتی،
آمادگی تغییر،
خود تعیین‌گری

زمینه و هدف: بررسی عوامل موثر در آمادگی فردی برای تغییر در جامعه دانشجویان که می‌تواند نقش مهمی در اجرای برنامه‌های تغییر داشته باشند ضروری به نظر می‌رسد، لذا هدف از این پژوهش، تبیین نقش باورهای اساسی و ویژگی‌های شخصیتی بر آمادگی تغییر با میانجیگری خود تعیین‌گری بود.

روش کار: روش پژوهش توصیفی-همبستگی و روش تحلیل از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی در دانشکده‌های واقع در دانشگاه آزاد روده‌ن، که با روش پیشنهادی شوماخر و لوماکس (۲۰۰۴) و روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای ۴۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند و به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند و پس از حذف پرسشنامه‌های مخدوش در نهایت، ۳۷۵ پرسشنامه بررسی شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های ویژگی‌های شخصیتی نئو-مک‌گری و کاستا (۱۹۸۵)، باورهای اساسی کاتلین واپستاین (۱۹۹۲)، آمادگی برای تغییر اس‌لو (۲۰۰۶) و خود تعیین‌گری با نیازهای بنیادین روان‌شناختی لاگواردیا و همکاران (۲۰۰۰) استفاده شد.

یافته‌ها: مدل‌یابی معادلات ساختاری نشان داد که همه شاخص‌های برازندگی، از پردازش مطلوب مدل ساختاری پژوهش با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کند. از بین عامل‌های شخصیت، گشودگی و برون‌گرایی به صورت مثبت و عامل‌های روان‌رنجور خوبی و وظیفه‌شناسی به صورت منفی و معنادار آمادگی برای تغییر را پیش‌بینی می‌کند.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان نتیجه‌گرفت که عوامل شناختی-اجتماعی و عوامل مربوط به فرد (باورها، انگیزش و شخصیت) به عنوان میانجی بین محرک‌های بیرونی و رفتار در نظر می‌شوند.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۷

تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳

شیوه استناد به این مقاله:

Khalilnejad Narmigh L, Abolmaali K. Predicting Readiness for Change Based on Basic Beliefs and Personality Traits with the Mediation of Self-Determination. Razi J Med Sci. 2023;29(12): 424-432.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با **CC BY-NC-SA 3.0** صورت گرفته است.

Original Article

Predicting Readiness for Change Based on Basic Beliefs and Personality Traits with the Mediation of Self-Determination

Leila Khalilnejad Narmigh: Master of Clinical Psychology, Roudhen Branch, Islamic Azad University, Roudhen, Iran (*Corresponding author) Leilabarani2012@yahoo.com
Khadije Abolmaali: Associate Professor of Educational Psychology, Department of Psychology, Faculty of Humanities, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Abstract

Background & Aims: The concept of readiness for change has been proposed in organizational studies. Due to its abstract nature, there is a willingness to change different definitions of this structure. Readiness for change is defined as individual beliefs, feelings, and intentions about the limits and capacity of the organization to successfully implement changes and that this amount of changes will be beneficial for themselves and their organization. Researchers emphasize that it is necessary to prepare for change before any planning, implementation, and change management. The first stage of Lewin's modification model shows unfreezing (opening) when the perspective of change is agreed upon. At this stage, people are involved and affected by possible changes in what is happening. Readiness for change is the basis of a person's willingness to progress in the "change process". Researchers in this field have always been asked the question of what factors affect readiness for change. Most researchers examine the factors related to readiness for change in two categories: individual and organizational factors. Individual factors for predicting individual readiness for change include self-management, personal capacity, values and beliefs, demographic characteristics, general attitudes, self-efficacy, individual resilience, variety of skills, emotional commitment, health, and Compatibility noted. The researchers in the studies conducted on the preparation for change are of the same opinion on the issue that the main and central cognitions and beliefs provide the preparations for the preparation for change. Beliefs, as relatively stable structures, are one of the most important individual characteristics that can explain a large part of a person's feelings and thoughts. It seems that an individual's readiness for change can be the result of a person's positive beliefs about himself and the world. On the other hand, social-cognitive theorists consider factors related to the individual (beliefs, motivation, and personality) as mediators between external stimuli and behavior. Therefore, it seems that examining the role of beliefs, motivation, and personality in readiness for change will help to fully and comprehensively understand this structure. Personality is one of the durable and unique characteristics that can change in response to different situations. Because among the personality traits identified by personality theorists and the five big factors of personality i.e. neuroticism, extroversion, openness, adaptability, and conscientiousness have been agreed upon by psychological experts. The theory of self-determination shows that the optimal functioning of Rome requires satisfaction and three psychological needs for autonomy (understanding the source of the internal cause), competence (feeling effective), and connection (feeling a meaningful connection with others). The researchers suggested that instead of making a list of independent variables that predict individual readiness for change, researchers should investigate the factors that

Keywords

Basic Beliefs,
Personality Traits,
Readiness for Change,
Self-Determination

Received: 07/01/2023

Published: 04/03/2023

mediate or moderate these relationships, in a detailed manner of the readiness profile. To clarify the change. In general, despite the existence of many theories and research in the field of readiness for change, it is necessary to explain the factors related to it. In this research, the role of self-determination as a mediating variable is investigated. It seems necessary to examine the effective factors in individual preparation for change in the student society, which can play an important role in the implementation of change programs. The researches that have been conducted so far on the structure of readiness for change are mostly in the field of organizational management and organizational change. According to the researcher's searches, no research was found that examined the relationship between readiness for change and basic beliefs and personality traits, and self-determination. Therefore, the purpose of this study is to fit the structural model, to predict readiness for change based on basic beliefs and personality traits with the mediation of self-determination in students.

Methods: Descriptive-correlation research method and structural equation modeling analysis method. The research population includes all undergraduate students in the faculties located at Azad Rodhen University, who were selected as a sample using the method suggested by Schumacher and Lomax (2004) and the multi-stage cluster sampling method, and they were asked to fill in the questionnaires. They answered and after removing the distorted questionnaires, finally, 375 questionnaires were examined. To collect data from the questionnaires of Neo McGarry and Costa (1985), basic beliefs of Kathleen Webstein (1992), readiness for change, Slow (2006), and self-determination with basic psychological needs. LaGuardia et al. (2000) were used.

Results: Structural equation modeling showed that all fit indices support the optimal processing of the structural model of the research with the collected data. Among the personality factors, openness and extroversion are positive, and neuroticism and conscientiousness factors negatively and significantly predict readiness for change.

Conclusion: In general, it can be concluded that cognitive-social factors and personal factors (beliefs, motivation, and personality) are considered mediators between external stimuli and behavior. The current research, like most research, has limitations that it seems logical to recognize in order to conduct future research and try to reduce or eliminate these limitations. The current research was conducted on undergraduate students of Islamic Azad University, Rodhan branch, so caution should be taken in generalizing its findings to other students. The lack of familiarity of many students with research and research affairs was managed with the briefing session. Only using self-report questionnaires, especially for evaluating thoughts was one of the limitations. Therefore, it is suggested to examine the research topic in other regions of the country due to the existence of different cultural and ethnic conditions in order to examine and compare the research results with each other.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Khalilnejad Narmigh L, Abolmaali K. Predicting Readiness for Change Based on Basic Beliefs and Personality Traits with the Mediation of Self-Determination. Razi J Med Sci. 2023;29(12): 424-432.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

مقدمه

مفهوم آمادگی برای، تغییر در مطالعات سازمانی مطرح شده است. به علت ماهیت انتزاعی آمادگی برای تغییر تعاریف مختلفی از این سازه وجود دارد. آمادگی برای تغییر به عنوان باروها، احساسات و نیات فردی در مورد حدود و ظرفیت سازمان برای اجرای موفقیت آمیز تغییرات و اینکه این میزان تغییرات برای خود و سازمان شان سودمند خواهد بود، تعریف شده است (۱). محققان تأکید می‌کنند که قبل از هر گونه برنامه‌ریزی، اجرا و مدیریت تغییر، ایجاد آمادگی برای تغییر ضروری است. اولین مرحله از مدل تعییر لوین، انجمادزدایی (گشودگی) زمانی را نشان می‌دهد که چشم انداز تغییر مورد توافق قرار می‌گیرد. در این مرحله افراد درگیر و تحت تاثیر تغییرات ممکن است در مورد اینکه چه اتفاقی در حال رخ دادن است (۲). آمادگی برای تغییر، مبنای تمایل فرد به پیشرفت «فرایند تغییرات» است (۳). همواره با این سوال برای پژوهشگران این حوزه مطرح بوده است که چه عواملی بر آمادگی برای تغییر تاثیر می‌گذارد. اکثر محققان عوامل مرتبط با آمادگی برای تغییر را در دو دسته عوامل فردی و سازمانی بررسی می‌کنند (۴).

از عوامل فردی برای پیش بینی آمادگی فردی برای تغییر می‌توان به خودگردانی، ظرفیت شخصی، باروها و اعتقادات، ویژگی‌های جمعیت شناختی، نگرش‌های عمومی، خودکارآمدی، تاب آوری فردی، تنوع مهارت‌ها، تعهد عاطفی، سلامتی و سازگاری اشاره کرد (۵). محققان در مطالعات صورت گرفته در مورد آمادگی برای تغییر بر این موضوع که شناخت‌ها و باورهای اصلی و محوری مقدمات آمادگی برای تغییر را فراهم می‌آورد، هم عقیده هستند (۶). باورها به عنوان ساختارهایی نسبتاً پایدار از مهمترین ویژگی‌های فردی هستند که می‌توانند بخش زیادی از احساس و اندیشه فرد را تبیین کنند. به نظر می‌رسد، آمادگی فردی برای تغییر می‌تواند پیامد باورهای مثبت فرد به خود و دنیا باشد (۷).

از طرفی نظریه پردازان شناختی- اجتماعی عوامل مربوط به فرد (باورها، انگیزش و شخصیت) را به عنوان میانجی بین محرک‌های بیرونی و رفتار در نظر می‌گیرند. بنابراین به نظر می‌رسد بررسی نقش باورها و انگیزش و شخصیت در آمادگی برای تغییر به فهم کامل

و جامع این سازه کمک کند. شخصیت از ویژگی‌های بادوام و منحصر به فرد است که امکان دارد در پاسخ به موقعیت‌های مختلف تغییر کند (۸). به دلیل اینکه از میان ویژگی‌های شخصیتی که توسط نظریه پردازان شخصیت شناسایی شده است و پنج عامل بزرگ شخصیت یعنی روان رنجور، برون گرایی، باز بودن، سازگاری و وظیفه شناسی مورد توافق صاحب نظران روان شناسی قرار گرفته است (۹). تئوری خود تعیین‌گری نشان می‌دهد که عملکرد بهینه روم، نیاز به ارضاء و سه نیاز روانی برای خود مختاری (درک منبع علت درونی) (۱۰)، شایستگی (احساس موثر بودن) (۱۱) و ارتباط (احساس ارتباط معنادار با دیگران) دارد (۱۲). محققان پیشنهاد کردند که محققان به جای ساختن لیستی از متغیرهای مستقل که آمادگی فردی برای تغییر را پیش بینی می‌کنند، باید روی عواملی که میانجی‌گری یا تعدیل‌گر این رابطه‌ها هستند تحقیق کنند (۱۳)، به شیوه‌ای دقیق پیشنهاد آمادگی برای تغییر را روشن سازد (۱۴). به طور کلی با وجود نظریه‌ها و پژوهش‌های بسیار در زمینه آمادگی تغییر، تبیین فاکتورهای مرتبط با آن، لازم است (۱۵). در این پژوهش نقش خود تعیین‌گری به عنوان متغیر میانجی بررسی می‌شود. بررسی عوامل موثر در آمادگی فردی برای تغییر در جامعه دانشجویان که می‌تواند نقش مهمی در اجرای برنامه‌های تغییر داشته باشند ضروری به نظر می‌رسد. پژوهش‌هایی که تا کنون در مورد سازه آمادگی برای تغییر انجام گرفته است، بیشتر در تحقیقات حوزه مدیریت سازمانی و تغییر سازمانی می‌باشد. طبق جستجوهای پژوهشگر تحقیقی که رابطه آمادگی برای تغییر با باورهای اساسی و ویژگی‌های شخصیتی و خود تعیین‌گری بررسی کرده باشد یافت نشد. بنابراین هدف این مطالعه برازش الگوی ساختاری، پیش بینی آمادگی برای تغییر بر اساس باورهای اساسی و ویژگی‌های شخصیتی با میانجیگری خود تعیین‌گری در دانشجویان است.

روش کار

طرح پژوهش حاضر، توصیفی- همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش عبارت است از تمامی دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن که

سوالات دیگر کاملاً برعکس حالت ذکر شده می‌باشد. **مقیاس خود تعیین‌گری:** مقیاس ارضای نیازهای بنیادین روان شناختی از ۲۱ گویه تشکیل شده است و ارضای نیازهای روان شناختی را در سطح عمومی اندازه گیری می‌کند. گویه‌های آزمون سه زیر مقیاس خود پیروی، شایستگی و تعلق (پیوستگی) در اندازه‌های هفت درجه‌ای لیکرت از نمره (۱) (اصلاً درست نیست) تا نمره هفت (کاملاً درست است) می‌سند. نمره بالاتر در هر مقیاس نشان دهنده سطح بالاتر از ارضای آن نیاز است. ویژگی‌های روان سنجی مقیاس ارضای نیازهای بنیادین در سطح عمومی در پژوهش‌های خارجی به صورت مقدماتی مورد تایید قرار گرفته است.

پرسشنامه آمادگی برای تغییر: برای سنجش متغیر آمادگی برای تغییر از پرسشنامه ۱۶ سوالی اس لو (۲۰۰۶) استفاده شد. آمادگی برای تغییر در سه بعد عملیاتی می‌شود، تازگی، پیچیدگی، حل نشدنی. پاسخ‌های این پرسشنامه روی پیوستار هفت درجه‌ای لیکرت از (۱- کاملاً مخالفم ۲- به طور متوسط مخالفم ۳- کمی مخالفم ۴- نه موافقم نه مخالفم ۵- موافقم ۶- به طور متوسط موافقم ۷- کاملاً موافقم) به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. امتیاز کلی: میانگین امتیازات بین ۴۴ تا ۴۸ است. امتیاز پایین تر از ۴۴ نشان دهنده تحمل ابهام بالا است. امتیاز بالاتر از ۴۸ نشان دهنده تحمل ابهام پایین است.

یافته‌ها

جدول ۱ شاخص‌های برازندگی مدل اندازه‌گیری را نشان می‌دهد. همچنان که جدول ۱ نشان می‌دهد، نتایج تحلیل عاملی تاییدی نشان داد که همه

در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند که جمعاً ۵۰۲۴ نفر بودند. برای برآورد حجم نمونه از روش پیشنهادی شوماخر و لوماکس (۲۰۰۴) استفاده شد که حجم نمونه در مجموع ۳۶۰ نفر برآورد شد که با بیش برآورد به ۴۰۰ نفر افزایش یافت. ابزارهای پژوهش در آن مطالعه شامل موارد زیر بود:

پرسشنامه باورهای اساسی: این پرسشنامه در سال ۱۹۹۲ توسط کاتلین تدوین شد و ۱۰۲ گویه دارد که نسخه فارسی آن پس از رواسازی و اعتباریابی به وسیله حجازی، صادقی و شیرزادی فرد (۲۰۱۳) به ۵۰ گویه تقلیل یافت و در نهایت چهار باور اساسی مورد سنجش نسخه اصلی به پنج باور مجزا تفکیک شد. تقسیم بندی پنج گانه عبارتند از؛ میزان باور به دنیای یک نهاد؛ جهان معنادار، روابط با دیگران حمایتگر در برابر تهدیدآمیز؛ خود به عنوان ارزشمند (شایسته، خوب، دوست داشتنی) در مقابل بی‌ارزش (نالایق، بد و دوست نداشتنی).

پرسشنامه ویژگی شخصیتی: این پرسشنامه در سال ۱۹۸۵ توسط مک‌گری و کاستا طراحی شده است و شامل ۶۰ گویه است که در آن هیچ صفت شخصیتی و وظیفه‌شناسی، روان رنجورخویی، سازگاری (توافق)، برون‌گرایی و تجربه‌پذیری هر کدام به واسطه ۱۲ گویه مورد سنجش قرار گیرد. تنظیم پرسشنامه براساس لیکرت (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) است. نمره‌گذاری در همه سوالات همسان نیست. به طوری که در نمره‌گذاری بعضی از سوالات نمره (۰) به کاملاً مخالفم و نمره (۱) به مخالفم نمره (۲) نه موافق نه مخالفم (نظری ندارم) نمره (۳) به موافقم و نمره (۴) به پاسخ کاملاً موافقم تعلق می‌گیرد. در صورتی که نمره‌گذاری

جدول ۱- شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری

شاخص‌های برازندگی	مدل اندازه‌گیری	نقطه برش
مجذور کای	۱۱۸/۴۹	-
درجه آزادی مدل	۴۱	-
GFI	۰/۹۵۰	۰/۹۰ >
AGFI	۰/۹۱۷	۰/۸۵۰ >
CFI	۰/۹۱۶	۰/۹۰ >
RMSEA	۰/۰۷۱	۰/۰۸ <

باورهای اساسی ($\beta=0/788$) و پایین ترین بار عاملی متعلق به نشانگر تحمل پیچیدگی آمادگی برای تغییر ($\beta=0/377$) بود. همه بارهای عاملی بالاتر از $0/32$ بوده و بنابراین همه نشانگرهای مدل اندازه گیری از توان لازم برای اندازه گیری متغیرهای مکنون پژوهش حاضر برخوردار بودند.

شکل ۱ مدل اندازه گیری پژوهش و بارهای عاملی آن با استفاده از داده های استاندارد را نشان می دهد. پس از

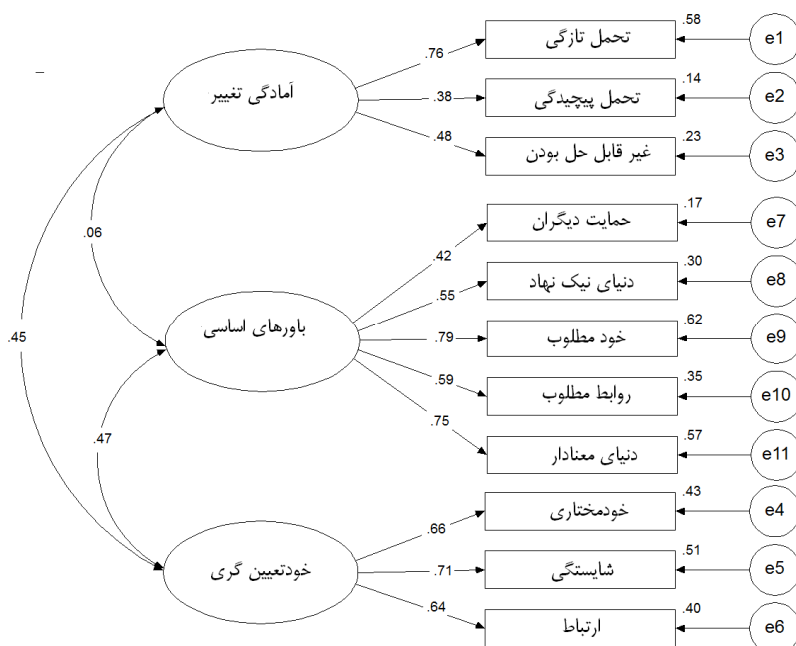
شاخص های برازندگی از برازش مطلوب مدل اندازه گیری پژوهش با داده های گردآوری شده حمایت می کند.

جدول ۲ بار عاملی، خطای استاندارد و نسبت بحرانی را برای هر یک از نشانگرهای باورهای اساسی، خود تعیین گری و آمادگی برای تغییر نشان می دهد. جدول ۲ نشان می دهد که روابط بین عامل ها و نشانگرهای مربوط به آنها معنادار و در جهت مورد انتظار است. بالاترین بار عاملی متعلق به نشانگر خود مطلوب

جدول ۲- پارامترهای مدل اندازه گیری پژوهش در تحلیل عاملی تأییدی

t	SE	β	b	متغیر مکنون - نشان گر
		۰/۷۶۱	۱	آمادگی تغییر - تحمل تازگی
۴/۶۰**	۰/۱۸۳	۰/۳۷۷	۰/۸۴۱	آمادگی تغییر - تحمل پیچیدگی
۵/۰۵**	۰/۰۹۹	۰/۴۸۱	۰/۵۰۰	آمادگی تغییر - غیر قابل حل بودن
		۰/۶۵۶	۱	خودتعیین گری - خودمختاری
۹/۲۳**	۰/۰۸۲	۰/۷۱۳	۰/۷۵۹	خودتعیین گری - شایستگی
۸/۸۷**	۰/۱۱۳	۰/۶۳۶	۰/۹۹۹	خودتعیین گری - ارتباط
		۰/۴۱۷	۱	باورهای اساسی - حمایت دیگران
۶/۴۶**	۰/۳۴۱	۰/۵۵۱	۲/۲۰۲	باورهای اساسی - دنیای نیک نهاد
۷/۲۸**	۰/۳۷۷	۰/۷۸۸	۲/۷۴۶	باورهای اساسی - خود مطلوب
۶/۶۵**	۰/۳۷۷	۰/۵۸۹	۲/۵۰۸	باورهای اساسی - روابط مطلوب
۷/۲۳**	۰/۶۹۲	۰/۷۵۵	۴/۹۹۴	باورهای اساسی - دنیای معنادار

**P < ۰/۰۱

شکل ۱- مدل اندازه گیری پژوهش و پارامترهای آن با استفاده از داده های استاندارد

جدول ۳- ضرایب مسیر کل و مستقیم و غیر مستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

متغیر پیش بین	b	S.E	β	sig
ضریب مسیر کل	وظیفه شناسی ← آمادگی برای تغییر	-.۱۳۳	۰/۰۵۱	۰/۱۳۳
	توافق پذیری ← آمادگی برای تغییر	-.۰۳۵	۰/۰۶۱	۰/۵۵۱
	گشودگی ← آمادگی برای تغییر	۰/۲۰۴	۰/۰۵۶	۰/۰۰۴
	برون گرایی ← آمادگی برای تغییر	۰/۱۱۷	۰/۰۴۴	۰/۰۰۹
	روان رنجورخویی ← آمادگی برای تغییر	-.۰۸۳	۰/۰۳۹	۰/۰۴۸
	باورهای اساسی ← آمادگی برای تغییر	-.۰۱۳	۰/۲۲۰	۰/۹۷۷
ضریب مسیر مستقیم	وظیفه شناسی ← آمادگی برای تغییر	-.۱۴۵	۰/۰۵۰	۰/۰۱۳
	توافق پذیری ← آمادگی برای تغییر	-.۰۱۹	۰/۰۶۵	۰/۷۲۵
	گشودگی ← آمادگی برای تغییر	۰/۰۸۸	۰/۰۷۸	۰/۳۰۸
	برون گرایی ← آمادگی برای تغییر	۰/۰۵۴	۰/۰۵۴	۰/۳۳۷
	روان رنجورخویی ← آمادگی برای تغییر	۰/۰۲۸	۰/۰۶۸	۰/۶۷۵
	باورهای اساسی ← آمادگی برای تغییر	-.۰۲۷۱	۰/۳۴۵	۰/۳۳۹
	خود تعیین‌گری ← آمادگی برای تغییر	۰/۳۶۰	۰/۱۰۷	۰/۰۰۱
ضریب مسیر غیر مستقیم	وظیفه شناسی ← آمادگی برای تغییر	۰/۰۱۲	۰/۰۲۲	۰/۶۱۹
	توافق پذیری ← آمادگی برای تغییر	-.۰۱۶	۰/۰۲۸	۰/۵۴۴
	گشودگی ← آمادگی برای تغییر	۰/۱۱۶	۰/۰۴۱	۰/۰۰۱
	برون گرایی ← آمادگی برای تغییر	۰/۰۶۳	۰/۰۳۷	۰/۰۳۵
	روان رنجورخویی ← آمادگی برای تغییر	-.۰۱۱۱	۰/۰۲۷	۰/۰۰۱
باورهای اساسی ← آمادگی برای تغییر	۰/۲۵۸	۰/۱۰۸	۰/۱۴۱	۰/۰۰۸

با آمادگی برای تغییر منفی و در سطح ۰/۰۵ معنادار است. ضریب مسیر کل بین عامل گشودگی ($P < ۰/۰۱$)، $\beta = ۰/۳۵۷$ و برو نگرایی ($P < ۰/۰۱$)، $\beta = ۰/۲۲۴$ با آمادگی برای تغییر مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار بود. بدین ترتیب چنین نتیجه گیری می‌شود که از بین عامل‌های شخصیت، گشودگی و برون‌گرایی به صورت مثبت و عامل‌های روان رنجورخویی و وظیفه شناسی به صورت منفی و معنادار آمادگی برای تغییر را پیش بینی می‌کنند. همچنین نتایج نشان می‌دهد که ضریب مسیر کل بین باورهای اساسی و آمادگی برای تغییر در سطح ۰/۰۵ غیر معنادار است. این موضوع بیانگر آن است که در کل باورهای اساسی از توان لازم برای پیش بینی آمادگی برای تغییر برخوردار نیست. شاید عمده ترین دلیل آن باشد که ضریب مسیر کل حاصل جمع ضرایب مسیر مستقیم و غیر مستقیم است. همچنان که اشاره شده ضریب مسیر غیر مستقیم بین باورهای اساسی و آمادگی مثبت و برابر با ۰/۱۴۱ بود و ضریب مسیر مستقیم آن دو ۰/۱۴۷- بود که جمع آن دو

اطمینان از توان نشانگرها در اندازه‌گیری متغیرهای مکنون، مدل ساختاری پژوهش با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری مورد آزمون قرار گرفت. در این مدل ساختاری چنان فرض شده بود که صفات شخصیت و باورهای اساسی هم به صورت مستقیم و هم با میانجیگری خودتعیین‌گری، آمادگی برای تغییر را پیش بینی می‌کند. استفاده از تکنیک مدل‌یابی معادلات ساختاری نشان داد که همه شاخص‌های برازندگی از برآزش مطلوب مدل ساختاری پژوهش با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کند ($\chi^2/df = ۲۳۹/۷۶ = ۳۷۳$)، $N = ۳۷۳$ ، $df = ۸۱$ ، χ^2 ، $CFI = ۰/۹۰۱$ ، $AGFI = ۰/۸۷۷$ ، $GFI = ۰/۹۲۸$ و $RMSEA = ۰/۰۷۳$. جدول ۳ ضرایب مسیر بین صفات شخصیت، باورهای اساسی، خودتعیین‌گری و آمادگی برای تغییر را نشان می‌دهد. همچنان که در جدول ۳ ملاحظه می‌شود، ضریب مسیر کل (مجموع ضرایب مسیر مستقیم و غیر مستقیم) بین عامل روان رنجورخویی ($P < ۰/۰۵$)، $\beta = -۰/۱۵۰$ و وظیفه شناسی ($P < ۰/۰۵$)، $\beta = -۰/۲۳۷$

از کار و روابط اجتماعی، با سطح پایین روان رنجور خوبی و سطح بالای برون گرایی ارتباط دارد (۱۴). همچنین یافته‌ها نشان داد که خود تعیین گری به صورت مثبت و معنادار آمادگی برای تغییر را پیش بینی می‌کند. به طور کلی انسان‌ها گرایش ذاتی برای یافتن تازگی، چالش‌ها، توسعه و استفاده از ظرفیت‌های شخصی، اکتشافات و یادگیری دارد و تئوری خود تعیین گری گرایش‌های ذاتی افراد و نیازهای روانی افراد را که پایه و اساس خود انگیزی و خود تنظیمی است را بررسی می‌کند (۱۵). اگر افراد دارای انگیزه درونی باشند، وظایفی را بر اساس وفاداری، احساس درونی بودن وظیفه و یا لذت بردن انجام می‌دهند. خودمختاری و شایستگی (صلاحیت) از انگیزه ذاتی در ارتباط با یک عامل حیاتی سوم که مرتبط بودن است حمایت می‌کند. همچنین این سه عنصر (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) پیشرفت شخصی و خود تنظیمی رفتاری، بهبود رفاه شخصی و عملکرد افراد در سازمان‌ها و جامعه را پیش بینی می‌کند و این پیش بینی‌ها توسط آزمایش‌ها و مطالعه‌های میدانی بیش‌ماری در زمینه‌های مختلف پشتیبانی می‌شود (۱). از لحاظ سلسله مراتب، باورها، طبق اهمیت و تاثیرشان در زندگی فرد طبقه‌بندی می‌شوند. بعضی از آنها نقش بسیار مهمی دارند. باورهای یک فرد درباره خودش، به طور کلی، تمام باورها را تحت تاثیر قرار می‌دهد، در حالی که باورهایی که بیانگر سلیقه شخصی با شد، باورهای دیگر را تحت تاثیر قرار نمی‌دهند. در نتیجه باورهای یک فرد راجع به خودش، چه شایستگی و چه عدم شایستگی، ارزشمند یا بی ارزش بودن، تاثیر زیادی بر باورهای دیگر و نحوه رفتار فرد با دیگران دارد (۹). نظریه پردازان شناختی- اجتماعی، عوامل مربوط به فرد (باورها، انگیزش و شخصیت) را به عنوان میانجی بین محرک‌های بیرونی و رفتار در نظر می‌گیرند و آمادگی برای تغییر، تمایلات و نگرش‌ها و انگیزه‌های افراد برای تغییر و تاثیر گذاری بر آماده‌سازی و برنامه‌ریزی برای ایجاد رفتار جدید است (۵).

پژوهش حاضر مانند اکثر پژوهش‌ها با محدودیت‌هایی همراه بوده که شناخت آنها جهت انجام پژوهش‌های

ضریب مسیر کل نزدیک به صفر را به دست می‌دهد که در سطح ۰/۰۵ غیر معنادار است. همچنین نتایج نشان می‌دهد که ضریب مسیر کل بین خودتعیین گری و آمادگی برای تغییر مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار است ($\beta=0/551, P<0/01$). بدین ترتیب چنین نتیجه گیری می‌شود که خودتعیین گری به صورت مثبت و معنادار آمادگی برای تغییر را پیش بینی می‌کنند. بر اساس نتایج جدول ۳ ضریب مسیر غیر مستقیم بین عامل روان رنجور خوبی و آمادگی برای تغییر منفی و در سطح ۰/۰۱ معنادار است ($\beta=-0/201, P<0/01$). همچنین ضریب مسیر غیر مستقیم بین عامل برون‌گرایی ($\beta=0/121, P<0/01$) و گشودگی ($\beta=0/204, P<0/01$) با آمادگی برای تغییر مثبت و به ترتیب در سطوح ۰/۰۵ و ۰/۰۱ معنادار بود. بدین ترتیب چنین نتیجه گیری می‌شود که خود تعیین گری رابطه بین روان رنجور خوبی و آمادگی برای تغییر را به صورت منفی و رابطه بین برون‌گرایی و گشودگی با آمادگی برای تغییر را به صورت مثبت و معنادار میانجی‌گری می‌کند. بر اساس نتایج جدول ۳ ضریب مسیر غیر مستقیم بین باورهای اساسی و آمادگی برای تغییر مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار است ($\beta=0/141, P<0/01$). بدین ترتیب چنین نتیجه گیری می‌شود که خود تعیین گری رابطه بین باورهای اساسی و آمادگی برای تغییر را به صورت مثبت و معنادار میانجی‌گری می‌کند.

بحث

نتایج نشان داد بین عامل‌های شخصیت، گشودگی و برون گرایی به صورت مثبت عامل روان رنجور خوبی و وظیفه شناسی به صورت منفی و معنادار آمادگی برای تغییر را پیش بینی می‌کنند. نتایج به دست آمده پژوهش با نتایج به دست آمده با نتایج چوی (Choi) و همکاران (۲۰۱۸) (۱۱) و شون (Shone) و همکاران (۲۰۰۵) (۱۵) همسو و هماهنگ است. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت: روان رنجور ها را به صورت مضطرب، افسرده، تنیده، غیرمنطقی و دمدمی توصیف کرده‌اند و افراد روان رنجور از ثبات عاطفی پایین برخوردارند. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که رضایت بیشتر

6. Logan DE, Gray LS, Iversen CN, Kim S. School Self-Concept in Adolescents With Chronic Pain. *J Pediatr Psychol*. 2017;42(8):892-901.

7. Levey EKV, Garandau CF, Meeus W, Branje S. The Longitudinal Role of Self-Concept Clarity and Best Friend Delinquency in Adolescent Delinquent Behavior. *J Youth Adolesc*. 2019;48(6):1068-1081.

8. Chacko A, Wymbs BT, Flammer-Rivera LM, Pelham WE, Walker KS, Arnold FW, et al. A pilot study of the feasibility and efficacy of the Strategies to Enhance Positive Parenting (STEPP) program for single mothers of children with ADHD. *J Atten Disord*. 2008;12(3):270-80.

9. Chronis AM, Lahey BB, Pelham WE Jr, Kipp HL, Baumann BL, et al. Psychopathology and substance abuse in parents of young children with attention-deficit/hyperactivity disorder. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2003;42(12):1424-32.

10. Chavez-Hernandez AM, Correa-Romero FE, Acosta-Rojas IB, Cardoso-Espindola KV, Padilla-Gallegos GM, Valadez-Figueroa I. Suicidal Ideation, Depressive Symptomatology, and Self-Concept: A Comparison Between Mexican Institutionalized and Noninstitutionalized Children. *Suicide Life Threat Behav*. 2018;48(2):193-198.

11. Choi C, Ferro MA. Comparing Self-Concept Among Youth Currently Receiving Inpatient Versus Outpatient Mental Health Services. *J Can Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2018;27(1):69-74.

12. Hendry K, Ownsworth T, Waters AM, Jackson M, Lloyd O. [Formula: see text] Investigation of children and adolescents' mood and self-concept after acquired brain injury. *Child Neuropsychol*. 2020;26(8):1005-1025.

13. Feinberg E, Swartz K, Zaslavsky A, Gardner J, Walker DK. Family income and the impact of a children's health insurance program on reported need for health services and unmet health need. *Pediatrics*. 2002;109(2):E29.

14. Szilagyi PG, Dick AW, Klein JD, Shone LP, Zwanziger J, McInerney T. Improved access and quality of care after enrollment in the New York State Children's Health Insurance Program (SCHIP). *Pediatrics*. 2004;113(5):e395-404.

15. Shone LP, Szilagyi PG. The State Children's Health Insurance Program. *Curr Opin Pediatr*. 2005;17(6):764-72.

بعدهی و تلاش برای کاهش یا رفع این محدودیت‌ها منطقی به نظر می‌رسد. پژوهش حاضر بر روی دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رودهن اجرا شد، بنابراین در تعمیم یافته‌های آن به دیگر دانشجویان جانب احتیاط رعایت شود. عدم آشنایی بسیاری از دانشجویان با پژوهش و امور تحقیقات که با جلسه توجیهی این مساله مدیریت گردید. استفاده صرف از پرسشنامه‌های خودگزارش‌دهی مخصوصاً برای ارزیابی افکار از جمله محدودیت‌ها بود. لذا پی‌شنهاد می‌گردد بررسی موضوع تحقیق در سایر مناطق کشور به دلیل وجود شرایط فرهنگی و قومی گوناگون به منظور بررسی و مقایسه نتایج تحقیقات با یکدیگر پیشنهاد می‌گردد.

نتیجه‌گیری

به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که عوامل شناختی-اجتماعی و عوامل مربوط به فرد (باورها، انگیزش و شخصیت) به عنوان میانجی بین محرک‌های بیرونی و رفتار در نظر می‌شوند.

References

1. Fernández-Bustos JG, Infantes-Paniagua Á, Cuevas R, Contreras OR. Effect of Physical Activity on Self-Concept: Theoretical Model on the Mediation of Body Image and Physical Self-Concept in Adolescents. *Front Psychol*. 2019;10:1537.
2. Garn AC, Morin AJS, White RL, Owen KB, Donley W, Lonsdale C. Moderate-to-vigorous physical activity as a predictor of changes in physical self-concept in adolescents. *Health Psychol*. 2020;39(3):190-198.
3. Onetti W, Álvarez-Kurogi L, Castillo-Rodríguez A. Adherence to the Mediterranean diet pattern and self-concept in adolescents. *Nutr Hosp*. 2019;36(3):658-664.
4. Konowalczyk S, Rade FCA, Mello ZR. Time perspective, sports club membership, and physical self-concept among adolescents: A person-centered approach. *J Adolesc*. 2019;72:141-151.
5. Povedano-Diaz A, Muñoz-Rivas M, Vera-Perea M. Adolescents' Life Satisfaction: The Role of Classroom, Family, Self-Concept and Gender. *Int J Environ Res Public Health*. 2019;17(1):19.